

NA-260

Somogy megyei Múzeum

Nepmúzei adattár

Író: Anwar Jónaf

Írás ideje: 1955-57

Tartalom: Talcaot, Talcaal-

talcaat

12 felvétel

Földrajzi mutató, Pasaúy, Kadarnut, Kékely,

Tarany, Teleri

Borváltató, XXIV.

Íratgyűjtő

MSZ 5617

PAPIRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

feltevések

4. részben az egyes 267-es felvételről

367

Tancok, tancalkalak
Somogi körtigekül.

12. old.

Csikvár József
Darány, 1955. szeptember

Darány
Somogy m.
Zajgár Istvánné 75 é
/András Erzsébet/

Táncalkalmak

Kukorica fosztás.

Ahol fosztottunk kukoricát oda hoztunk cimbalmot is és mulattunk.
Perecet ropogósat sütöttünk nekik. "Köt perecet".

Akkor táncutak: Csillagcsárdást, Lassucsárdást.

Kadarkut, Somogy megye.

/Kaposvári Járás/

Néptáncról.

Kanásztánc.

Lakodalmak, bálók, családi összejövetelek alkalmával szokták táncolni, főleg az öregek.

A tánc menete: Négyen járják körbe állnak, a nők a férfi táncossal szemben. Középen üveg van.

Dal: Hücs ki disznó.

A tánc lépései: 1./ Az első nyolcad helyben rugózás, majd a jobb láb előre, jobbra oldalt, vissza a bal láb mellé a negyedik ütemre.

Ismétlés háromszor.

2./ Jobbláb a bal előtt keresztbe lép a bal láb mellé.

Kezdődik az 1./ előlről. M

Ha a táncosok egyszer körbe értek, a két férfi helyet cserél és kezdik a táncot előlről, s a tánc végén a férfiak isznak, a borosüvegből és kezdik előlről a táncot.

Kadarkut, 1957. december 23.

Adatközlő: Detári János 42 éves.
Gyűjtötte Flórián József.

Kéthely, Somogy megye.

Néptáncról.

/Marcali járás./

Az idősebb korosztály lakodalmas tánca.

/Régi szöveg/

Kis Mariska csak azt kéri nagymamájátul,
Messze van-e gólyanéni, az ő házatul.
Gólya, gólya, bánatosan zeng a nóta róla.

/Új szöveg/

Elfogyott a mákosrétes, üres lett a tál,
En utánam barna legény ne járogassál.
Gólya, gólya, hosszulábu gólya madár.

Felállítás: 5-6 pár kört alakít.

A párok szembe fordulnak, egymással. Kézfogás ellentétesen. Csárdáslépés jobbra, majd balra, de lábat mindig huzva zárjuk a kilépő láb mellé. Ezt kétszer megismételjük. Pörgés jobbra, pörgés balra. "Bánatosan zeng a nóta róla" erre a dallamrészre szintén 2 lépést jobbra, balra kilépünk és mellé-zárunk. Ezután kezdődik előlről.

Kéthely, 1957. december 15.

Adatközlő: Özv. Mika Istvánné 94 éves
Gyűjtötte: Molnár Julianna

Tarany. Somogy megye.
/Nagyatádi járás./

Kanásztánc dallamok.

Leesett a makk a fáról.

Leesett a makk a fáról
Most jöttem meg a tanjáról.
Ingem-gatyám de szennyes
Magam vagyok szerelmes.

Ingem, gatyám eladom
Azon megházasodom.
Ingem-gatyám egy sem lesz
Feleségem mégis lesz.

Hücs ki disznó a berekből.

Hücs ki disznó a berekből
Csak a füle látszik.
Kanász bojták a bokorba.
Menyecskével játszik.

Ugy eldobja a kalapját
Csak a széle látszik
Ugy bever a menyecskének
A töke sem látszik.

Here kum. . . .

Here kum, ne kum
Tovább is egy házzal
Árok parton a kanász
A pöcsivel hadonász

Here kum, ne kum
Tovább is egy házzal
Ugy megbaszott egy malacot
Csak úgy kalimpázott.

Tarany, 1957. december 10.

Gyűjtötte: Farkas László

Tarany. Somogy megye.
/Nagyatádi járás./

Táncokról.

Kanász tánc.

Ők a táncok maguk találták ki. Addig járták, amíg nem alakult ki belőle a kanász tánc.

Kinek milyen ruhája van, olyanban táncol.

Tarany, 1957. december 10.

Adatközlő: Vojkovics Lajosné 43 é.
Gyűjtötte: Farkas László.

Tarany. Somogy megye.

/Nagyatádi járás./

Táncokról.

Kanász tánc.

"Eredeti kanász tánc" lehet járni 8-an, 12-en, vagy ketten, szabad kézzel, vagy kézfogással. Lakodalom alkalmával ~~táncolják~~, eljegyzéskor, vagy bálokban táncolják. Körülfogják őket, senki nem táncol csak ők. Órák hosszat eljárják. A többiek tapsolnak és a zenészt fizetik, hogy csak kifáraszák őket. Láblengetős lépéssel~~en~~ keresztbe jár és két dobbantással vált a láb, meg a kéz is.

Tarany, 1957. december 10.

Adatközlő: Györkös Mihályné 42 é.
Gyűjtötte: Farkas László

Tarany. Somogy me gye.
/Nagyatádi járás./

Táncokról.

Kanász tánc.

A táncot már édesapjától tanulta. Lehet járni egyedül, ketten, vagy négyen. Mulató helyeken táncolják, meg lakodalmakban. Bottal vagy üveggel táncolják. Az üveget meg szokták tölteni borral és vigyáznak rá, hogy fel ne rugják. Lehet táncolni asztalon, feltenni az asztalsarokra 4 db. üveget és azok között járni. Táncközben az üveget felvenni és inni belőle. Táncközben letenni a helyére. Ezek inkább fogadások voltak a kocsmában.

Az édesapja bő gatyába járta, gombos mellényben, ostor a nyakába, bot a kezébe, valódi kanászosan.

Most már az öltözködés olyan, akinek milyen ruhája van.

Tarany, 1957. december 10.

Adatközlő: Ibusza András szül: Szabás
47 éves.
Gyűjtötte: Farkas László

Teleki, Somogy megye.
/Siófoki járás./

Táncvisélet.

Kialakult állandó népviselet a helységben nem volt. A férfiak csizmában, bőgatyában vagy csizmanadrágban jártak. Fehér inget, sötét mellényt viseltek. A fejükön kis fekete kalapot hordtak.

Teleki, 1957. október 4.

Gyűjtötte: Flórián József.

Teleki, Somogy megye.
/Siófoki járás./

Tánc szokások.

Táncalkalmak: Kendernyomások alkalmával szoktak táncolni, melyet házaknál tartottak. Munka elvégzése után táncolni szoktak, főleg párostáncokat jártak.

A táncokat énekhangra, citerára és harmonokára járták. Farsang után nagybőjtben csak énekre szoktak táncolni. Főleg lánytáncokat szoktak járni, amelyekbe később a férfiak is bekapcsolódtak.

Karácsonytól farsangig a táncházban szoktak mulatozni, táncolni.

Teleki, 1957. október 4.

Adatközlő: Id. Bolevác János 83 éves
Lipót Józsefné
Gyűjtötte: Flórián József.

Teleki, Somogy megye.

/Siófoki járás./

Táncokról.

Lassu csárdás: 1./ Alapállásból ballábbal kissé balra lépünk /testsúly a ballábon/ jobbláb mellé zár, majd a föld felett kissé előre lép, - balláb kilépéssel folytatódik balra.

2./ Ballábbal kissé balra lép,- jobbláb mellézár,- ballábal oldalra lép, - jobbláb mellézár,- jobblábbal háttal lép.

3./ Ballábbal kissé oldalra lép /testsúly a jobblábon/, - jobbláb elől sasszé előre.

Gyorscsárdás: Futólépéssel haladnak körbe- jobbra- balra.
Hátul fönthangsúlyos ridával haladnak balra-jobbra.

Frisscsárdás: Mindkét lábbal / egyszerre/ oldalra csosszan ellenkező irányban, kétszer - pároslábbal egyet rugózik.

2./ Terpeszbe ugrik negyed ütemre,- pároslábbal kétszer rugózik. /mindkettő 1/8 ütemre./

Teleki, 1957. október 4.

Gyűjtötte: Flórián József.

Teleki. Somogy megye.
/Siófoki járás./

CSárdás.

Táncokról.

Ezt szintén vasárnaponként szokták táncolni. Öltözetük egyszerű, vasárnapi.
A táncolás módja páronként, csárdásnál a szokásos fogással.

Teleki, 1957. augusztus 11.

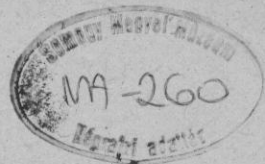
Adatközlő: Lipót Józsefné 57 éves
Cseh Jenőné
Gyűjtötte: Mátyás Ilona

Teleki, Somogy megye.
/Siófoki járás./

Táncokról.

Karikázó.

A karikázót Telekiben régen igen gyakran táncolták. Lipót Józsefné mondja:
"mikor nem volt zene, mi lányok összefogóztunk és jártuk. A fiuk csak később jöttek."

A karikázóba leginkább lassu csárdás-lépések szerepelnek.

Dallam: Lenek foly a Tisza....

A táncolás módja: Kézfogás, kör- énekre tánc.

Teleki, 1957. augusztus 11.

Adatközlő: Lipót Józsefné 57 éves
Cseh Jenőné
Gyűjtötte: Mátyás Ilona.